

ELŐFIZETES

HELYTREN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és szomszédai egyesület
vezetők palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
Kisasszony.

Székfőherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, március 9.

Elénkülő harci tevékenység

József Ferdinánd harcvonalán.

Budapest, március 8. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

József Ferdinánd főherceg, vezér-
ezredes hadseregének harcvonalán a
harci tevékenység tegnap is időnkint
élénkebb volt. Egyébként nincs neve-
zetesebb esemény.

Olasz- és délkeleti hadszíntér:

Csend uralkodik. Hőfer altábor-
nagy, a vezérkari főnök helyettese.
(Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Németek nagy sikerei
a Maas balpartján.

3700 újabb fogoly, elfoglalt fal-
vak és hadállások.

Berlin, március 8. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maison de Champagne majortól
keletre az ellenségtől visszatoglalt
állásunk ellen a franciák késő este
ellentámadásba fogtak. A nyugati
szárnyon még kézi gránátharc folyik.
Egyébként a támadást simán vissza-
vertük.

Hogy a Maastól jobbra a
Cote de Talous a Pfeller hegy-
hat és Donanmont déli lejtőjére
előretolt új állásunkhoz a csat-
lakozást megjavítottuk, a folyó
balpartján hat kilométer szé-
lességben és több mint három
kilométer mélységben roham-
mal elfoglaltuk az ellenség ál-
lásait. Betaincourt-tól lefelé a
Forges patak mindkét oldalán
Forges és Regleville falvak,
valamint a Raben és a kis Ru-
nieres erdő magaslatai bir-
kunkban vannak. Franciáknak
az említett erdő déli szélén el-
len intézett ellentámadásait vé-
resen visszavertük. Az elfoglalt
állások védőseregének nagy
része elpusztult, a sebesülten
maradványát, ötvennyelre tisz-
tot és háromezerkétszázhetven-
hét lövési légénységet elfog-
tunk. Ezenkívül tíz ágyút és
sok egyéb hadiszert zsákmá-
nyoltunk. Wövrében az ellen-
séget Fresnes utolsó házaival
is kivetettük. Ott elfogott fran-
ciák száma tizenegy tisztre és
több mint hatvan lövési légény-

ségre emelkedett, néhány gép-
puskát zsákmányoltunk. Be-
párlórajtuk bombákat vetettek
Verduutól nyugatra ellenséges
csapatokkal teli helységekre.

Keleti hadszíntér:

Arconal több pontján visszauta-
sitottuk az orosz részleges támadáso-
kat. A Ljachowitschi (Bozanowicától

délkeletre) Luminee közötti vasuti
vonalat, amelyen erősebb forgalmat
figyeltünk meg, repülőink jó ered-
ménytől megtámadták.

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság. Legfelsőbb hadveze-
tőség. (Miniszterelnökség sajtóosz-
tálya.)

A vármegye ellátása.

Arad, március 8.

Az újfajta tantalusi kinok közé
tartozik, ha valakinek van búzája és
még se nyulhat hozzá, hogy kenyérré
őrlhesse, hanem várnia kell a bi-
zonytalan időre, amikor valahonnét
másképp búzát fog kapni. Ez az álla-
pot a bacsikai alispánt arra indította,
hogy a rendelet és a Haditermény
Részvénytársaság intézkedései ellen
intézkedjék, — abból indulva ki:
sokkal fontosabb, hogy akinek ke-
nyér kell, mindjárt kapjon, mint az,
hogy utólag, mik lesznek ennek a
következményei. Kötönösképpen a buza-
termő Bácskában lehetett elképzelhe-
tetlen ez az állapot, hogy ott, ahol a
legtöbb gabona terem, az emberek ne
nyulhassanak a maguk gabonájához,
hogy abból kenyeret süssenek!

A bacsikához hasonló helyzet má-
sutt is bekövetkezett, a többiek között
Aradmegyében is. Az 1915. évi aratás
után megjelent rendelet módosít ad-
nak arra, hogy magánosok, községek
és testületek a saját lisztükséglet-
ükhöz való búzát bizonyos határ-
időig beszerezzék és azt megőrltet-
hessék. Ezen az alapon azután a vár-
megye egyes járásai, vagy maguk
szerezték be a lakosságuk részére
szükséges búzamennyiséget és szer-
ződést kötöttek annak megőrlé-
sére; vagy pedig mindjárt az
iránt kötöttek megállapodást egyes
vállalkozókkal, hogy azok a járások
részére szükséges búzát az ő megbí-
zásukból megveszik és a lakosság
szükségletéhez képest lisztben fogják
kiszolgáltatni. Ezen az alapon az-
után, vagy maguk a járások, vagy a
vállalkozók megvették a búzát a maxi-
mális áron, amely az aratást követő
első hetekben 40—37, azontúl 36 ko-
rona volt.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt, a
mint ismeretes, megjelent a minisz-
teri rendelet, amely az összes ily
szerződéseket felbontotta és az így

megvásárolt búzákat a Haditermény
részére lefoglalta. Ennek most kettős
következménye lett. A járások és
községek, amelyek azt hitték, hogy
kellő gondossággal és előrelátással
egész az új termésig ellátták magu-
kat, egyszerre annak tudatára jutot-
tak, hogy nincs lisztjük. Ahol a kész-
letek elfogytak, oda a Haditermény
hosszas és erőfeszítés után
nullas árszintet dirigáltatott, a mi termé-
szetesen nem volt a kenyérké-
részre megfelelő megoldása. A másik vi-
szás dolog pedig az volt, hogy a
járások, vagy a vállalkozók, akik a
búzát még összel 38 koronáért meg-
vették és azóta kamatvesztésük,
raktár- és kezelési költségük volt, an-
nak néznek elébe, hogy a rekvirált
búzáért csak 36 koronát kapnak, szó-
val tekintélyes veszteséget szenved-
nek azért, mert a kormányrendelet
alapján jártak el.

Ez a kérdés vár most megoldásra
és nem minden vármegyében fordul-
nak elő olyan huzárvágások, mint a
minővel a bacsikai alispán segített
maga, az ügyet mindenesetre hama-
rosan rendezni kell. Kétségtelen, hogy
a háború érdekei előtt az egyesek,
vagy a kisebb tömegek kényelme hát-
térbe kell, hogy szoruljon. A jelen-
ben azonban úgy van, hogy a köz-
életmezés céljaira szánt búzamennyi-
ségek már a háború miatt, a háborús
viszonyokkal számot vető rendeletek
alapján szereztettek be; és ha
utólag ez az intézkedés nem bi-
zonyult alkalmasnak, az nem jár-
hat azzal a következménnyel, hogy
a közélet hiányos legyen és meg-
kevesb azzal, hogy a járások,
vagy a járásokkal szerződött vállal-
kozók, a kik törvényes formák kö-
zött jártak el, anyagilag erősen meg-
károsodjanak. A mennyire büntetni
kell a gabona rejtgetőket, a liszt-
csempészeket és másokat, a kik a

magánérdekekből rendelvek ellen vétnek, és annyira indokolt, hogy a jóhiszeműeket, azokat, akik a kormányrendelet intézkedéseire becsületesen alkalmazkodtak, ne érje kár.

A legfontosabb azonban, hogy végre valahára a lefoglalt — és Arad-

megyében tekintélyes mennyiséget tevő, — buzakészletek felől rendelkezés történjék, lehetőleg úgy, hogy azáltal a közlelmezésnek pillanatnyira megakadt rendje zavartalanul és megnyugtatóan funkcionáljon a jövő aratásig.

„Gesiegt“ francia szó lett.

— Verdun ostromának hatása Metzben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 8.

Georg Queri, a Berliner Tageblattnak a nyugati nagy főhadiszálláson tartózkodó tudósítója írja a verduni harcoknak Metzben érzékelő hatását az alábbi rendkívül színes és érdekes tudósítást:

A főfőtábornok leánykájának anyja kórházba került: kapzszkodni, de a bomba keresztüléskötötte a padlót s meggyújtotta a piaccsarnokot és az anyja lezuhant és az utána hulló törmelék betemette. A kis leány haldokolva nyögött fent a korridoron, játszótársnője holtan feküdt mellette. És holtan feküdt még mellette két asszony, akiknek már nem volt idejük a piaccsarnokba menekülni.

Kint tovább hullottak a bombák.

Megdöbbent két népfelkelő, akik szabad-ságra indultak, boldogan, hogy ismét megláthatják a Praxot, hogy gyermekeiknek elmesélhessék hadihírmegnyitást. Mennydörgött és zörgött minden az egész városban és periferiájában szüntelen üvöltöttek a repülőgépek a levegőben. És az egyik francia siklórepülőessel leereszkedett és bizonytalan, szébesüléssel ért földet kint a szabadban. De a többi repülőgép nem hi vesztében és elkeseredettségben dobta a bombákat a városra.

Hirtelen nyugatról egy német egységek öbözött vissza felderítő műjáról, egy kővet tett a levegőben, aztán rávetette magát a főhadiszállásra repülőgépre. Megindult a harc, géptűzverek és a németek az egyik francia repülőgépet ismét leereszkedett. A többinek is helytelenül kezdett lenni a helyzet s miután meredő bombákat még ledobáltak a szomszédos területekre, elvonultak.

A bombázás heves volt és kísértetiesen hangzott az üvegcsészák esőrépölése. De egy egész kis flut még sem tudott megfélemlíteni, a kölykök ott állt az esplanade-on s fenyegetőve emelték követ a repülőgépek felé. Hívjuk, nőgatiuk, hogy bujjon a pincébe, de hasztalan.

Most az ellenség nyomát követjük s megállapítjuk az eredményt: két vékony, még a franciák idejében épült ház beomlott, emberek száz alkaküveg összetört, aztán emberéletben: két asszony, két gyermek, két katona... Kis része a háborús nyomorúságnak, de annak, akinek viselni kell...

Megfigyeltem St. Mihielnél, hogy a fiuknak egész új érzékük fejlődött ki: az ágyuk szavát tudják megfigyelni. Most tűznek, most csap be, srácul, gránát... Német gránát, francia gránát. Kaliber? Ennyi és ennyi kaliber, ez az irány s ott kell, hogy lecsapjon. Most vigyáz, most felénk jön — mondják és eltűnnek a fedezékben.

Metzben sincs másképp: akár Combrés mellett robbantanak, vagy Verdun közelében, ha Nancy ellen küldik a nehéz kaliberűeket, vagy az ellenség lévi Noveant és a déli erődöket — mindig behatol a metzi határba a háborús zaj s emészt a lakosság idegeit.

A metzi éjszakák!

Az ablakok halkán, állandóan rezegnek — felébrednek. Hallatszik már a tompa, mély visszhang... Verdun... Ezer ágytörök okádja a halált. Az éjszaka hideg és tüzes s az erődök végigjárják a fényszórók a város s átkutatják az eget. Almatlan emberek bámulnak ki az ablakon, figyelik az éjszakát s küldik gondolataikat egy irányba: Verdun... S dőrege bujjanak ruhájukba s kis karavánok indulnak meg a Mosell mellett ki a szabadba, hogy tisztábban hallják az ágyudörgést. A csillagok elhalványodnak, szürkül már, de a mennydörgés nem hal el s halgatag emberek állnak lázban...

Korán reggel aztán megindul az áradat a várost környező magaslatok felé, ahonnan el lehet látni a Mousson hegyig. Látni a szelíd halmat, amely eltakarja a Fort a Mousson-t. Most a franciák kezdenek lármázni déli irányból s minden kaliberű lövedékeiket küldik a metzi déli erődök ellen... Most veszélyes a Mosellen felé menni s a kis kócsoklások is elmaradtak ilyenkor.

Quoulen... az uton, amely keresztüléskötötte, asszonyok állnak és haligáznak. Verdun! Verdun! „Verdun? Est il grave, ca?” — „Certainement!” — És most megszólal a metzi katédrális öreg harangja, a csészákhang — s a győzelem az, amit hirdet. „Ce sont les Allemands, qui ont encore fois gesiegt!” — mondják az asszonyok. Igen, gesiegt! Érdekes, hogy ez a karakterisztikus idegen szó vendégjogot nyert a lotharingiai francia nyelvben.

Verdun... Ez a szó kikergeti Metzben az embereket, hogy a közeli magaslatokról nyugat felé meresszék szemüket. Hallani a pergető nagy dobozavát, a szélfoszlányok néha idehoz-zák még a géplegyverek kattogását is. És a repülő motorja zug és csavarja magát a magasba, fent keringenek, aztán déli irányt vesznek. Nancy...

Wied hercegnő a román királynő vendége. Bukarestből jelentik: Zsófia wiedi hercegnő, aki Erzsébet királynő temetésére Bécsből Bukarestbe utazott, néhány napon át városban mara. A herceg, mint Mária királynő vendége, a Cotroceni-palotában lakik. Tegnap délután Erzsébet királyi herceg társaságában végigkocszott Bukarest főutján, ahol a nép megéljéneste.

Az orosz államfő távoztása. Zürichből jelentik: Charitonov orosz államfő lemondott állásáról, amelyet 1907 óta tölt be. A volt fővezír a kabinet ama események tagjai közé tartozik, akik a társasági életben is a legnagyobb tisztelést élvezték. Tudós és igen kitűnő államférfinak smerték, aki a kabinetben töltött számtalan

változás dacára is kilenc esztendőn át meg birta tartani függetlenségét és megőrizte meggyőződését. A japán háború alatt elkövetett visszaéléseknek ő végezte a revizióját. Charitonov saját kívánságára hagyta el állását, amelyet az ő általa ajánlott Pokrovskijjal töltöttek be.

Trapezunt felé nyomulnak az oroszok.

(Készülődés a besszarábiai fronton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Rotterdam—Bukarest, március 8.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli március 7-én. *Irak-front.* Valamennyi kísérletet, amelyet az ellenség tett, hogy Felakieh vidékén állásainkat elfoglalja, visszavertünk. Kut-el-Amaránál nincs változás.

Kaukázus-front. A harcok, amelyek itt kifejlődtek, a legutóbbi napokban vesztek hevesebbé. A partvidéken látszólagos nyugalom van.

Dardanella-front. Tüzérségünk ellentüzelése a demonstratív tüzelést, a melyet repülőgépekről tett megfigyelések felhasználásával ellenséges cirkálók néhányszor a dardanellai partok ellen indítottak, hatástalanná tettek. Tüzelésünkkel két ellenséges cirkálót eltaláltunk. Tüzérségünk tevékenysége tovább akadályozta a felderítő kísérleteket, amelyeket időről időre ellenséges repülők a tengerszorosok felett végeztek. Ezek a repülők kénytelenek voltak, mielőtt a mi légi járműveinket közeledni látták, menekülni, anélkül, hogy harcba bocsátkoztak volna velünk.

Rotterdam. Pétervárról táviratozzák: Otödikére virradó éjjel az orosz flotta heves ágyuzásától támogatva csapatokat hajóztak ki Trapezuntól nyugatra Atinánál. Az oroszok minden irányban gyorsan előnyomultak s a törököket állásaik kiűrésére és visszavonulásra kényszerítették. A harcban két tisztet és kétszáz közembert elfogtak, két ágyút zsákmányoltak.

Bukarest. A Kilia törökhatárának közelében tekvő Kigyo-szigetről az a hír érkezett, hogy vasárnap reggel negy óra hosszat heves bombázást hallottak északi irányból. Azt hiszik, hogy a Fekete tengeren ütközet volt.

Bukarest. Tirgu Radauchól jelentik a bukaresti lapoknak: A hóvihár miatt a katonai vonatok nem közlekednek Lipcani és Novosielica között. Lipcani—Novosielica között úgy az országut, mint a vasúti hálózat be van havazva és ez okból nem látható a csapatok mozgulata. Az összes orosz repülőgépek, amelyekkel ezen fronton eszközölnek felszállásokat, a lipcani állomás mellett lévő hangárban vannak elhelyezve. A lipcani ténisikon naponta nagy csapatmozdulatok láthatók. A Lipcanihoz közel tekvő Lana községben tekintélyes számú csapat van elhelyezve. A legénységet a lakosságnál szállásolták el. Seranti községben nagyszámú lovasságot szállásoltak be. Az ezen fronton levő orosz hadsereg főhadiszállása Lipcani közelében van. Mint-

egy tíz nap óta nem hallatszik az ágyuk dörgése.

Tulceából jelentik a bukaresti lapoknak: A napokban nagyszámu csapatot szállítottak uszályhajókon Ismailból Renibe. Ugyancsak Ismailból nagyon sok lovat és takarmányt vittek Renibe.

A bukaresti lapoknak jelentik

Besszarábiából: A katonai hatóságok felügyelete alatt lázas munkát fejtenek ki egy új vasúti vonal építésénél. A vonal legfontosabb része Kisinev és Lipoani között van.

Carazkoje-Selo. A cár Rodzianko dumaelnököt külön kihallgatáson fogadta. Rodzianko a duma tevékenységéről referált.

Verdun várja a végzet beteljesedését.

— A vár elestének következménye: a francia különbéke. — Harmadfél millió embert veszítettek a franciák.

Szövegtörés

Berlin—Amsterdam. márc. 8.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Genfből: Benjamin Irok Verdun szétrombolt részén a oitadelláig páncélautón megtett útjáról visszatérve benyomását a következőkben foglalta össze: Verdun egy erejét vesztett aggyasztánhoz hasonlít. Fejét lecsiggyasztva várja a végzet beteljesedését.

Bern. A Temps kifejté, hogy a németek Verdunnál új vállalkozást terveznek. Makkasságuk, amelyről a harcra vitt nagy erők győzelmi bizakodásuk tanuskodik, arra vall, hogy nem hajlandók az offenzíváról lemondani.

Genf. Gallieni hadügyminiszter L'Engle de Corry tábornoknak két új hadtestet bocsájtott rendelkezésére, hogy megkísérthesse Verdunnál a helyzetet a franciák javára megváltoztatni. Az új csapatok még nem vesznek részt a támadásokban, tűzrészük azonban már munkában van. Párisi lapok szerint a verduni csatát Petain, Humbert, Herr és L'Engle de Corry tábornokok vezetik.

Páris. Az Havas újságosság jelenti: A németek a Maas balpartján szívesen törekednek vonalaik átöröszésére. Ma a nehéz tűzrészük dühöngött. A Maas hajlásánál, Verduntól északra ma megkésztetődtek gyalogsági támadásaik. A terep kedvez kiserleteiknek. A Maas áradás helyenként ezer méter szélességben öntötte a völgyet. Az utak járhatatlanok. Mindezekért Forgest és a 265-ös magasságot fel kellett adniuk. Mathonounnéni a védekezésre alkalmasabb állásokban szilárdan elszorolva a németek legelkeseredettebb rohamainak meg mindig helyt állunk. A Maas-tól keletre a handoment-i erdőnél a németek heves aggyuzás után omlatást kíséreltek meg, de sikertelenül. A Woewre síkon a több napos bombázást heves gyalogtámadások követték. A németek porzaimas veszteségek áran benyomultak Fresnes-be, a csata folyása azonban a Maas balpartjára, a Maas hajlására, Verduntól északra koncentráltak, ahol a németek kétségtelesen a legerősebb erőfeszítéseket teszik. Reméljük, hogy a vitéz védők megsemmisítik támadásaikat.

Berlin. A Tagesanzeiger közli, hogy a német támasz Verdun körül aggyúgnak tá-

körét jelentékenyen közelebb vitték a várgyűrűhöz s most már a kör háromnegyed részében be van zárva, csupán délnyugat felé szabad még a franciák útja, azonban erről az oldalról is az a veszedelem fenyegeti a verduni francia védősereget, hogy a német nehéz átegek az arrafelé vivő vasútvonalat társ alá vehetik és akkor a franciák visszavonulásának útját elvágják. Ez a körülmény magyarázza azt, hogy a franciák kétségbeesetten védekeznek.

Berlin. A francia hivatalos jelentés a következőket mondja: Heves aggyuzás után a németeknek a Maas-tól nyugatra sikerült előrenyomulniuk a vasúti vonal mentén egészen Regnevilleig. Ezzel egyidőben egy hadosztályi gyalogsági támadást intéztek a 265. magasság ellen és elfoglalták azt. Csapatunk megszállva tartja Betincourt-t, az ettől keletre fekvő erdőt, Corbeaux Bois-t, Cumieres-t és a Cote d'Oie-t.

Páris. Regnaud, Verdun polgármestere nyolcoszáz emberrel a bombázás alkalmával a oitadellába menekült s azóta eltűnt. Verdunból a polgárokat Barlaudba szállították.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti Szótrabór: Watsow, a bolgar szobranjeinöke a Balkanska Postaban kijelentette, hogy meg van győződve a központi hatalmak szövetségének végleges győzeleméről, valamint Verdun elestéről, amely maga után vonja Franciaország különbékéjét, mert a verduni francia seregnek megsemmisítése után megszűnne a köztársaságban a nyugalom. Bulgária viszonya Romániához s az események folyása lehetetlennek teszi Románia számára, hogy a negyesszövetséghez csatlakozzék. Görögország semleges maradhat, mert a franciaországi német offenzíva következménye a szaloniki csapatok elszállításában is meg fog nyitván. A negyesszövetség különben is már meggyőződhetett arról, hogy Görögországot végleg elvesztette.

Berlin. Az Oeuvre-nek abból a számából, a melyet Franciaországban eldoboztak, néhány példány Svájcba érkezett. Ebben van a L'Homme Enchaîné-nek az a cikke, a mely miatt Clémenceau lapját nyolc napra beállították. Clémenceau e cikkben kifejtette, hogy a douaumonti állások végleges elvesztése olyan hibák egymásra halmozódásának a következménye, a melyekről hibába akasztjuk tetteinket a tények... Ha igaz az, hogy Verdun már most rettentően el van pusztítva, akkor a vár még több már egy lakásnál a németek gránátjai számára. De nem

történik is, — írja Clémenceau — nekünk a lesz a kötelességünk, hogy napvilágra hozzuk a komoly mulasztások és hibák okait, hogy a jövőben elkerüljük azokat.

Hervé a Victoire-ban ezt írja:

— Verdun ma ugyanaz nekünk, mint Páris volt 1914 augusztusában. Semmiféle okoskodás nem győzhet meg minket arról, hogy Verdun elvesztése csak másodrangú esemény lenne. Csak a vak nem látja, hogy ebben a pillanatban dől el Franciaország és Európa sorsa.

Bukarest. A román félhivatalos Indépendance Roumaine a verduni csatáról s ezzel kapcsolatban a béke lehetőségeiről a következőket írja:

Az új verduni csata hallatlan hevesége feltűnül az első rohamokat. Páratlan szenvedéllyel történnek a legvéresebb offenzívák és ellenoffenzívák s a példátlan vérvesszőesség minden emberi képzeletet. A Douaumont körül levő magasságokat kihatatlan alázatossággal vívták meg.

A párisi Journal szerint a katonák egy tömegben maradtak holttan, olyan sűrűn és szorosan egymás mellett, hogy legeseggyobbrézt álló helyzetben találják őket. A háború behízyitotta, hogy az erődök legtöbb támaszpontjai a hadseregnek, jóllehet Párisban azt hangoztatják, hogy Verdunban nincs más erőd, mint „a francia hadsereg”. Az erődök annyit érnek, amennyit a védőseregek és a tapasztalat szerint az erődöket a falakon kívül kell megvédeni. Ez a helyzet most Verdunnál. Eddig a támadás nagyméretű volt, de a védelem sem volt kisebb.

A román félhivatalos szintén ezt a véleményét fejezi ki, hogy a nagy német offenzíva siettetni fogja a béke lehetőségét. Az entente uszora háborút akart, a mely évekig tartott volna. Németország pedig egy és más okból, a melyet e helyen nincs alkalomunk kutatni, a helyzetet, úgy látszik, hatalmas támadással akarja megoldani. Természetes, hogy az így folyó háború csak rövid ideig tarthat. Ez lesz ennek a páratlan öldöklésnek jobbik oldala, mely hirhadt marad a huszadik század történetében.

Amsterdam. Gallieni hadügyminiszter a hadügyi bizottság bizalmas ülésén közölte, hogy márciusig a francia hadsereg 800,000 halottat, 1,400,000 sebesültet, 380,000 foglyot vesztett, tehát harmadfél millió emberről többet, míg az angolok halottakban, foglyokban és sebesültekben összesen mindössze hatvanezret.

Németek otthagyták Portugáliát. Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung jelenti Madridból: Számos német kereskedő Portugáliából Spanyolországba érkezett. Elmondották, hogy a többiek is jönnek, mert a por ugatók ellensége megatartása az ottartózkodást lehetetlenné teszi. A liszaboni német konzul nem jelent meg a lefoglalt hajók áru-rakományának leltározásánál. A hajók határozott tegénységét és tisztjét a portugál kormány számára a liszaboni szülőházban szállásolják el.

Bilbaoból jelentik: Kibevetve német tiszt és tengerész Portugáliából ide érkezett. Elmondották, hogy hajók elhagyásakor a gépeket ha zsinatadlanoskák tették, hogy meggyőzzék a hajók feladását.

Muszkát fogó aradi paraszt.

— A nyolcvan éves Szárits János háborús keresete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A háború sok érdekességet hozott fel. Az az óriási megrázkódás, ami mozgásba hozott minden szellemet és elrejtett energiát, elsősorban a néplélekre, az egyszerű paraszt emberekre hatott oly módon, hogy ezeknél a becsületes jó magyaroknál az indulatok és érzések szokatlanul eredeti formáit bontotta ki. A kinek módjában van a néplélek megfigyelése, számtalan érdekes megnyilvánulást tapasztalhatta annak az erős, hazafias magyar érzelmenek, mely áthatotta a földmivest, a szántóvetőt, azt, a ki koránál, vagy alkalmatlanságánál fogva nem vehetett részt abban a nagy kavargásban, amit világháborúnak neveznek.

Mindenkinek ki kell venni részét a nemzeti munkából — ez Tisza István programja, az összműködés elsőidőse eredmény nem is lehet másként ténylesen ragyogó, ha csak nem érzi mindenki a történelmi idők súlyát és nem veszi ki részét abból a legbecsületesebb szándékkal, a maga módja szerint.

Mégis érdekes feljegyezni — hisz még erre a kis epizódra szükség lehet akkor, mikor kemény, nagy tudományu emberek összefogják állítani a mai kor lelki felbuzdulásainak és tetterős akarásainak történetét — ezt a kis epizódot, példáját, gyönyörködtető tanúbizonyságát annak, hogy egy nyolcvan éves egyszerű ember, hogy szolgálta itthon a hazáját a világháború harmadik évében...

A történet maga egyszerű, szimpla, mert lényegében, mint sok más apró kis dolog, amely manapság olyannyira; pár könnypirítóesemény, melyet olyan nagy számmal termel a front mögötti közigazgatás.

Unalmas téli délután a rendőrségen, a kapuőr egyhangú lépéseit monoton egyformasággal veri vissza a kapualj gyenge visszhangja, a posztoló legénység az üres szürke délutánon lassan számolja a ószengetéssel jelzett negyedórákat, amelyek közelebbre viszik a várt felvilágosítást. A kapu nyílik. Egy orosz hadifoglyot kísér egy öreg, de még mindig ruganyos külsejű, bátor tekintetű földműves. Bent az ügyeletes randórtiszt szobájában elmondja, hogy Szárits Jánosnak hívják, nyolcvan éves, Komár-utca 6b. szám alatt lakik, a földet művelte akkor, amikor még tudott dolgozni. Már régen „penzióba ment” — ahogy mondotta. — Most otthon van, gondolkodik a világ felvilágosításáról...

— Haj, tekintetes uram sokáig spekuláltam azon, hogy én, az én nyolcvan esztendősem koromban, hogy szolgálhatnám a hazámat itthon úgy, mintha csak ott fenn volnék a Gránícson, ellenséget, muszkát itt nem lehet átni, de rájöttem, hogy fogni lehet. Itt van kérem ez a fogolytábor, de meg a környékbeli tanyaikon, is sok muszka dolgozik, sok szeretne ezek közül megerőszakolni, sok is van szökésben. Láttam elég muszkát kóborogni a esélai erdő felé. Gondoltam, lesbe állok ezzel a baltával s ha szökött muszka jön arra, hát én kilesem. Reggeltől estig ki szoktam járni a Csálába, négy muszkát el is csíptem már, ez itt ni az ötödik, ez a nagyfejű bárányasipkás, úgy néz ki, mint a kutya fejű tatár. Nehéz volt elcsipni, de még is megfogtam, tegye vele tekintetes ur a többi, az a tiz korona ezért a muszkáért most is jó lesz dobányra...

A többi nem érdekes. A fogalmazó jegyzőkönyvet vesz fel, a szökött hadifoglyt átküldi a fogolytábor parancsnokságának, a főkapitány átír a táborparancsnoknak, hogy Szárits János Arad Komár-ut. 6/b sz. alatti lakos oroszot fogott, a rendeletileg megállapított jutalomra igényt tart stb.

...Szárits bácsi a maga nyolcvan évével pedig tovább lesi az orosz katonákat Aradon a esélai erdőben, mert hiszen — ő maga mondta — nem mehet már a gránicra...

W. K. dr.

Valonából menekülnek az olaszok.

— Az olasz kormányválság. — Százötven interpelláció.

Külső tudósítás.

Róma—Luganó, március 8.

Luganó. A milánói lapok jelentik: Valonából az összes olasz alattvalókat hajón Bariba elvitték.

Róma. Piacentini tábornokot az albániai olasz hadsereg parancsnokává nevezték ki. A kinevezéssel egyidejűleg több új hadosztályt küldenek Albániába. Ezek az intézkedések azt mutatják, hogy Olaszország nagy katonai jelentőséget tulajdonít Valona védelmének. Piacentini tábornok már Valonába érkezett és átvette a parancsnokságot.

Róma. Az Agenzia Stefani hivatalos jelentést adott ki a téli hadjárat szervezéséről. Az ügynökség rámutat azokra a nehézségekre, melyek lehetetlenné teszik, hogy a nagy csapatok a magas hegyek között a hideg évszakokban egészségesek és harcra készek legyenek. A vezető tényező első gondolja az volt, hogy a védelmi vonalakat úgy rendezzék be, hogy azok ne csak bevéthetetlen várként álljanak az ellenséggel szemben, hanem menedéket adjanak a csapatoknak az időjárás viszontagságai ellen is. A tartaléks csapatokat mindenütt épületekben helyezték el. Leginkább barakkokat állítottak fel és az olasz vonalak mögött 10.000 ilyen épület védte a katonákat az esős napokon és a hóviharak idején. Egyetlen hadtest számára 30.000 szál deszkára volt szükség és ezt az óriási fatömeget részben szövőháton szállították, részben a legénység továbbította. Ahol a terep nem engedte meg a barakképítést, ott valóságos emeletket vástak a sziklákba, vagy pedig a természetes barlangokat alakították át. Az összes barakktelepeket fűdőkkel látták el. A téli ruhákról való gondoskodás sem volt könnyű dolog. Csupán egyetlenegy hadtest 280.000 takaró, 80.000 télikabátot, 60.000 prémzárt és 10.000 prémzást kapott, így azután a fagyások száma a minimálisra csökkent. A katonák élelmezése is változatos és a klimatikus viszonyokhoz alkalmazkodik. A nehezebb munkákat teljesítőket és a hegyek között állomásozókat jobban táplálták és borral, valamint rummal is ellátták. A csapatok élelmezésének biztosítására a mögöttes községekben sütőműhelyeket, élelmiszer-, fa- és szénraktárakat állítottak fel. A fizikai gondoskodás mellett nem feledkezett meg a hadvezetőség

a katonák szellemi táplálékáról sem. A hegyek között levő községekben kisebb könyvtárakat állítottak fel. A hőtömegek eltávolítására külön hadsereget állítottak fel. Számos új utat és hidat is építettek és az Isonzó-vidék áradásai ellen biztosították a lövészárkokat. A drótkötél pályákon való élelmiszer szállítás jól funkcionál.

Zürich. A „Schweizerische Telegraf-Information” római jelentése szerint a parlamenti válság változatlanul tart s legvilágosabban abban a tényben mutatkozik, hogy a kamarában nem kevesebb, mint százötven interpellációt jelentettek be. Ezek javarésze aligha kerül tárgyalásra. Nem igen lehet feltenni, hogy a kormány a kamarában bizalmatlansági szavazatot kapna, mert a százötven interpelláló közül a túlnyomó többség a legutóbbi szavazáskor a kormány mellett foglalt állást. Ha tagadhatatlan is az elégedetlenség, a kamarát első sorban célszerűségi szempontok fogják irányítani. Salandrának az az ígérete, hogy április elejéig megadja a kamarában a kívánt felvilágosításokat s egyelőre csak bizalmas közléseket tehet, a válságot nem szüntette meg, de elodázta.

Róma. A király ideérkezett, azonnal tanácskozott a miniszterekkel, a külügyminiszterrel és a hadügyminiszterrel.

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor

Salandra mellett az olasz parlamenti.

Zürich. Az olasz kamarában Turatti szociálista kifejtette, hogy pártja nem támadja a kormányt. Kormányváltozást csak akkor kívánnának, ha az az elérendő célok, a követendő utak tisztázását hozná magával. A háborút ellenzi. Minden tisztességes bekere irányuló olyan törekvest támogatnak, amelynek Itália nem szenved hátrányt. A kormány azt tervezi, hogy Párisban megvetik az alapját az entente vámegyesülésének a központiak ellen. A vámháború Itáliára nézve károsabb volna, mint a háború. A szociálisták nem hajlandók a többséggel együttesen öngyilkosságot elkövetni.

Salandra Turattinak válaszolva azt fejteti, hogy tegnapi kifejezései teljesen korrektek voltak s az alkotmánynak megfelelőek, nem sértők. Utalt a korona előjogaira, amelyeknek csorbítását nem tűrheti el. A szociálisták közbekiáltoztak:

— Ha teosisztatokat a parlamentet, darabokra hasítunk benneteket, tabák diktátorok.

Salandra: Egyébként sincs visszavonni valóm.

A szociálisták és a Giolitti pártiak kiáltoznak:

— A dumában különbül beszélnek! (Oriási zaj.)

Salandra nyugalomra és mérsékletre int. A közgazdasági miniszter kijelenti, hogy szívesen engedi át hivatalát. Névszerinti szavazás után a kormány indítványa mellett 281-en, ellene huszonötön szavaztak.

Aradi tisztek aradi katonákért

— Akikről mindenki megfeledkezett idehaza. —

Kaptuk a következő sorokat:
Mélyen tisztelt főszerkesztő ur!
Mai postával bátorkodom becses cí-
mére 200 koronát küldeni azon tisz-
teletteljes kérésem kapcsán, hogy ez
összeget Mikosevics Iván urhoz, a
„Tuberkulózis elleni küzdelem aradi
egyesülete” pénztárosához (aradvárosi
adóhivatal) juttatni sziveskednék. Ne-
vezett összeget a gyulai 2. népfelkelő
gyalogezred K. (ban (Bosznia)
állomásozó 3-ik zászlóaljának tulnyo-
móan aradiakból álló tisztikara ado-
mányozza az egyesületnek ama ké-
relem kapcsán, hogy ugy. ezen ösz-
szeg, mint a netalán hasonló adako-
zási céllal az egyesületnél még ez-
után befolyó összegek a háboru be-
fejeztével *tuberkulózissal hazakerülő
aradi katonáinknak a dispensaire szelle-
mében való gondozására és segélyeze-
sere fordításának.*

1914. június 28-ikának ama szomorúan
emlékeztető délutánján, amikor Arad város ál-
dozatok közönsége éppen jótékonysági ünne-
pet ült a „tuberkulózis elleni küzdelem aradi
egyesülete” rendezőségének a főleg hölgy-
bizottságának páratlan buzgólkodása a jól si-
került parkünnepély révén tényleg anyagi eredmé-
nyben is jutatta, mint a villám esapott le
a katonazene hangjai mellett vigadó közönsé-
günkre a szerencsétlen trónörökös pár ellen
elkövetett gyilkos merénylet híre. Akkor talán
még senki sem volt a közönség sorában, aki
sejtette volna, hogy a szerajevói gyilkosok go-
lyója Arad városának azt a fiatal intézményét
is megsebzte, amelynek érdekében éppen
azokban az emlékeztető órákban gyakorolta a
jótékonyságot a melynek szervezetéről és
eredményes munkásságáról az ünnepélyen je-
len volt Müller Kálmán báró, főrendiházi tag,
hazánk tuberkulózis elleni küzdelmének egyik
legtekélyesebb apostola oly elismerően nyilat-
kozott.

A rövidesen kihirdetett első mozgósítási
parancs aláírója egy életöröknek bizonyít
„aradi tüdőbeteggondozó intézet” ültörék, ka-
tonai szolgálatra szólítva be az intézet két
vezető orvosát és gondozóját, a jól működött
gépezet hirtelen megállt; meg kellett állania,
mert a „dispensaire” munkájának mineműsé-
gével tisztában levők tudják, hogy az a munka
egész embereket kíván; sem a munkakörbe
való hirtelen beugrással, sem 1—2 órai „be-
lyettesítő” munkával a dispensaire feladatainak
megfelelni nem lehet. — Mégis ki hitte volna,
hogy az az átmenetinek gondolt kényszerű
helyzet ily sokáig fog tartani?

Arad város törvényhatósági bizottságának
egyik közgyűlésén az elhunyt nyáron valamelyik
bizottsági tag komolyan felvetette a kér-
dést, nem volna-e a város tüdőbeteggondozó-
intézetbeli orvosának állása beszüntetendő s
létükben talán ugyanakkor az egész intézmény
feloszlására is gondolt.

En, mint városunk a „közös” intézményé-
nek az aradi munkabiztosító pénztártól meg-
bizott vezető orvosa, attól tartva, hogy személyes
kérdésben való felszólalással talán meg-
vádolni, annak idején megjegyzés nélkül, de a
szomorú sorok juttat dispensaire ügye iránti

őszinte aggodalommal vettem tudomást a fel-
szólalásról.

Hála a gondviselésnek, akadtak a bizott-
ságban a jó ügynek távollétünkben is védel-
mezői, akik bőbeszédű előrelátással már akkor is
kijelentették, hogy háboru után minden edd-
iginél nagyobb szükség lesz a dispensaire.

Ma, amikor tudományunknak olyan büsz-
kesége, mint br. Korányi Sándor tartja szük-
ségsnek a tuberkulózis-veszedelemnek a háboru
után előrelátható fokozódására a figyelmet fel-
hívni, nem tartok az önző érdekekből való fel-
szólalás vádjától s szülővárosomtól ma ugyan
már 19-ik hónapja távol, de gondolataimmal
mindig odahaza, kérve kérem az áldozatkész-
ségében kifogyhatatlan aradi közönséget, hogy
ne feledkezze meg az aradi tüdőbeteggondozó
intézetéről, mert ez az intézet a háboru után ép
ugy a rokkantakat és hadi árvákat gyógyító
intézet lesz, mint tisztem a vakoké, bénáké és
más megcsontítottaké. (Boldogult Urbán Iván
báró főispán halála amugy is nagy vesztesége a
„Tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesü-
lete”-nek.)

Nem lévén odahaza, nem tarthattam nyil-
ván, kik a különböző hadi jótékonysági moz-
galmak aradi vezetői és képviselői, de legyen
szabad felhívnom valamennyiök figyelmét, szint-
ugy Arad város nagyrabecsült főispánjának és
polgármesterének figyelmét ama körülményre,
hogy a tüdőbeteggondozó intézet jövőendő gon-
dozandóinak nagyrésze a megszámlálhatatlan
rokkantak sorából fog requirálódni. Helyénvaló
volna tehát már most az arról való gondosko-
dás, hogy a jótékony adományokból bizonyos
arányban az oly fontos szerepre hivatott aradi
tüdőbeteggondozó intézet is részesedjék.

Az aradi jótékonyságoskodás pedig ne tévesse
szem elől a szegény tüdőbetegket és legyen
meggyőződve arról, hogy a dispensairenek jut-
talott adományaival nemcsak hadi jótékonysá-
got gyakorol, de a szülővárosa emineus egész-
ségügyi érdekeit is védi, amelyet a lövészár-
kokból majdan hazatérő tüdőbetegeink nem kis
mértékben tenyegesnek.

Indítványozom, hogy nyíltunk ajtót az
olyan adakozók részére is, amelyek a háboru-
ból tuberkulózissal hazatérő katonák gondo-
zását előzzék s miután a segítségnek a bete-
gek otthonában szóba jöhető módzatai közül
a tudomány mai álláspontja szerint a dispen-
sairek segítő eszközei a legcélszerűebbek,
gyűjtse ezen adományokat a „Tuberkulózis el-
leni küzdelem aradi egyesülete”; gyűjtse azo-
kat külön, azzal a megjelöléssel, hogy az tel-
jes egészében kizárólag a háboruból tuber-
kulózissal hazakerülő katonák dispensaire-
szerű gondozására és segélyezésére lesz for-
dítandó.

Dr. Groszmann Emil.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írás-
beli közlemény nincs megengedve, arra
kérjük azokat, akik a háboruból pénz
küldenek, hogy egyidejűleg külön leve-
lezo-lapon jelezzék, hogy az összeg
melyen célból küldötték.

Interpelláció a kenyér miatt.

(A főispán és a polgármester a zavar
okairól. — A törvényhatóság köz-
gyűlése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 8

Arad város mai közgyűlésén, melyen
Kintzig János főispán elnökölt, kevés közér-
deklődést keltő programpontra szerezelt. A mi
érdekes volt, azt inkább napirend előtt tárgyal-
ták. Múlek Lajos dr. napirend előtt szót fogadta
a tegnapi Aradon tapasztalt kenyérhiányt.

— Annak dacára — mondta — hogy az
üzletekben lehetett lisztet kapni, Arad 24
óraig kenyér nélkül volt. En nem tudom és
nem is keresem, hogy kinak a hibájából ke-
letkezett ez a helyzet, azonban kijelentem,
hogy az gyors és sürgős orvoslást kíván. Kér-
dem a polgármestertől, hogyan állott elő a teg-
nap hiány?

Varjassy Lajos polgármester kijelentette,
hogy a városházán senki sem emelt panaszt
liszthiány miatt.

— En azonban mégis telefonoztam a bel-
ügyminiszteriumba, ahol kijelentették, hogy a
legsürgősebben kutsanak 10 vagon lisztet.
Addig is, míg elég kenyérliszt jön, engedélyt
adtam, hogy nullás lisztből is süthessenek
kenyert Aradon. Néhányan amiatt panasz-
kodtak, hogy egyes kereskedők vonakodtak
lisztet adni. En ez ügyben vizsgálatot indítot-
tam és az olyan kereskedőtől, aki tényleg meg-
tagadja a liszt kiszolgáltatását, megvonom az
elárulási jogot. Egyébként gondoskodás tör-
tént, hogy a legközelebb kiutalandó lisztből a
városi üzletek nagyobb mennyiséget kapjanak.

Múlek Lajos dr. tudomásul veszi a pol-
gármester intézkedését, azonban kijelenti, hogy
ezen a téren nagy rendszertelenség tapasztal-
ható. A háboruban sok mindenről lemond a
polgárság, azonban arról még se mondhat le,
hogy legalább annyira töltse meg a gyomrát,
hogy dolgozni tudjon.

— Most háboru van, — szolt kőbe
Gutzjahr Mihály.

— De azért élni, enni csak kell, —
mondja Múlek Lajos ur. és üresen nem na-
radhat a gyomor.

— Nullás lisztből készült kenyérből is meg-
lehet tölteni a gyomrot, — szolt utól
Gutzjahr.

— Igen, megtöltheti a gyomrát On, de
nem azok a szegény emberek, akiknek egy-két
koronából kell naponta megélni.

Múlek dr. tudomásul vette a polgármester
válaszát.

Kintzig János főispán ezután kijelentte,
hogy ő már a közgazdasági bizottság ülésén
megadta a felvilágosítást ez ügyben.

— A belügyminiszteriumban most dolgoz-
nak fel a rekvizitálás adatait és így még most
nem tudható, hogy egyes városok milyen
mennyiségű lisztet fognak kapni. Ha a leg-
fontosabb adatokat a miniszterium se kapja
még meg, akkor hogyan lehet a városoktól
valami rendszert megkivánni a kérdésben. Hi-
szén egyelőre kénytelenek a városok napról-
napra élni. Különben pedig állítanom, hogy
kenyerínség inkább csak a szállongó hírekben
volt, mint a valóságban.

A közgyűlés megnyugtatólag fogadta a fő-
ispán felvilágosító szavát.

Ezután többek között foglalkozott a köz-
gyűlés a katonai beszállásosai díjával és el-

határosta, hogy támogatni fogja Temesvár közgyűlésének e tárgyban a belügyminiszterhez intézett feliratát, mert a városokat túlságosan nagy összeggel terhelik a katonai beszállásolási díjak.

Almási T. Pál iskolaigazgatótól a tanács meg akarta vonni a tantervek kezeléséért 22 év óta évről 110 korona évi jutalékot. Steinhart Mór dr., Reinhardt Gyula, Műlek Lajos, Nemess Zeigmond dr. és Kovács Vince tanácsnok felszólalása után a közgyűlés újból megszavazta a 110 koronát.

Végül a közgyűlés elhatározta, hogy kérni fogja a honvédelmi és kultuszminisztertől a jelenleg hadikórházi célokat szolgáló aradi liceumnak, felsőbb leányiskolának és városi polgári leányiskolának felszabadítását.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Tisza Karola vendég fellépéssel: „Szibilla”.

Péntek: Földes Imre legújabb vigjáték újdonsága bemutató előadása „Grün Lili”.

Szombat: „Grün Lili”.

* A tisztí kardbojt. (Rainay Gábor-film az Urániában.) Háborús drámát mutat ma be az Uránia, mely mindig súlyt helyezett arra, hogy műsorai, ha aktuálisak is, művészi színvonalon álljanak. Most is egy olyan kiváló drámát hozt, amelynek főszerepét Rainay Gábor, Haraszi Mici, Vörös Ily, Paier, Gombaszögi és a budapesti művész gárda legkiválóbbjai kreálják. A háborús év a halhatatlanság gróriájával koronázta meg a magyar nemzet életét. S a képhez a vörös ördögök bravúraitól kezdve mindvégig felvonul mind az, akiknek ezen halhatatlanság megszerzéséből része van. A költői fantázia tüneményes szépségeivel kerül vászonra e mese, amely végéig lebilincseli a közönség figyelmét, csodája szép magyar tíjak, harcra kész magyar hadsereg, magyar katonák, a hagyományos kalona szerelem: mind meg annyi közel áll szívünkhez. — Svengali fantasztikus bűnügyi dráma az Uránia legközelebbi újdonsága. 5

* A Társaság. Dobay István érdekes cikke Malonyay Dezso asinás tárcája, Lakatos László és több spró aktualitása adja meg ezúttal is a kedvelt lap egyre növekvő érdekességét. Az illusztráció a szokottnál is gazdagabb. A társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, fél-évre 10 korona, negyedévre 5 korona. Kérjen mutatványszámot. Kiadóhivatal: Budapest, Ritz száll.

* Háborús imakönyv. Stampay ének- és imakönyve háborús énekekkel és imákkal bővítve megjelent. A 256 oldalas könyv csinos kemény kötésben 40 fillér, vászon kötésben 70 fillér, bőrkötésben 4 korona, (azt is 3 korona 60 fillér.) A kötött kotta is 40 fillér. Tízre egy ingyen jár. Kapható a szerzőnél Köbükuton, Eszt. m.

* Az asszony lelke. (Feri Andra-premier az Apollóban.) A komoly társadalmi drámák iránt mindig nagy érdeklődést mutat a publikum, amely ma is zsúfolásig megtöltötte az Apolló-színházat, hogy végignézzék Feri Andra, a kiváló moztár legújabb alkotását. „Az asszony lelke” című drámában. A fenomenális társadalmi dráma minden várakozást felülmut. Feri Andra kolosszális alakítást nyújt a vele együtt a többi szereplők elsőrendű alakítású produkciójának. A dráma szízsója lebilincselően érdekli. Eredeti gondolatok van építve a nyers, eleven életből szakit ki egy darabot. Az új műsor többi számai is megérdemlik a legnagyobb érdeklődést. Még csütörtökön mutatja be az Apolló est a műsort. 8

* A Solymosi képviselő bezárása. A Solymosi-féle képviselő, mely a legismertebb magyar festőművészek több, mint 300 képét tartalmazza, e hó 15-én okvetlenül zárul. A képeken akar állandó műbecsnek bízni, eredeti

képekhez jutni, használja fel a rendelkezésre álló rövid időt a vásárlásra.

— A Nick Fantom sorozat III. filmje az Apollóban. Kétségtelenül Nick Fantom ma a legnépszerűbb mozidetektív, akinek intelligens játéka a közönség valamennyi rétegének érdeklődését leköti. A Nick Fantom-sorozat első két filmje iránt oly óriási érdeklődés nyilvánult meg, hogy az Apolló-színház kénytelen volt újból műsorra tűzni mind a két detektív-drámát. A legújabb Nick Fantom-képet „A robberstani legendá”-t péntektől kezdve vetíti az Apolló-színház.

* Kiváló újdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében. 198

Hat rab szökése a besztecei fogházból.

(Fegyházra és börtönre itelt betörők kitörése.)

Az Aradi Közlöny tudósít.

Arad, március 8.

Néhány nap óta az erdélyi rendőrségek nyomozó közgei és a esendőrségek saját területeiken minden rendelkezésükre álló erővel hat megszökött rabot hajszolnak. Készen akarnak keríteni hat veszedelmes gonosztevőt, akik csütörtök éjszaka vakmerő módon és egyúttal szöktek meg a besztecei kir. ügyészség fogházából.

A szennzációs rabzókésről a részletek még hiányoznak. Mindössze annyit tudnak, hogy az említett reggelen a besztecei kir. ügyészség fogházában hat cellát, melyekben súlyos fegyház és börtönbüntetésre ítélt rabok voltak elzárva, üresen találtak. Az éjszaka leple alatt a besztecei kir. törvényszék által 4 évi fegyházra ítélt Konda András, a 3-3 évi fegyházra ítélt Csűrár András, Petrás András és Csűrár Bertalan kőbor cigányok, továbbá a 3 évi börtönre ítélt Gorica Tódor és a 6 évi börtönre ítélt Pulyka Gábor mezőgazdasági cselédeknek sikerült nyomtalanul eltűnniük.

A tömeges szökés érthető konsternációt keltett a besztecei ügyészségen, ahol dr. Frits Béla vezető-ügyész saját hatáskörében a fogház őrsége ellen nyomban megindította a vizsgálatot. Illetékes helyen azt a felvilágosítást adták, hogy a besztecei fegyház veszedelmes rabjai eddig meg nem állapított módon szöktek meg és hogy a fogház őrei, amennyiben a szökést a gondatlanságuk okozta, a bíróság elé kerülnek, ha pedig, ami most még nem bizonyos, fogolyszökítés történt volna, törvényszék fog itélkezni a bűnösök felett, amennyiben azokat kinyomozni és megkeríteni lehet.

A besztecei ügyészség megszökött kőbor cigány-rabjai egy régen hajszolt és végre hurokra került betörőbandának voltak a tagjai. A két gazdasági cseléd egyúttal követelt el több betöréssel lopást. Mind a két társaságnak a büntvényei felebezése alatt állanak és amennyiben a szökevényeket újból elfogják, közelabbról a kolozsvári kir. ítélőtábla felebbviteli tárgyalása elé kerülnek. Egyelőre azonban a rabruhában ellátott foglyok után a hajszá nagy erővel folyik.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborban minden aradi katona olvassa.

Angolok erőszakoskodása

(Hatezerszázöt vaggon román áru behozatala.)

Bukaresti tudósítás.

Bukarest, március 8.

Az Athénben megjelenő Embros című görög újság írja: Szalonikiban két kereskedelmi társaság van, amely benzin, petroleum és ásványolaj árusításával foglalkozik, a „Standard-Oil” és a „Steana Romana”. Az előbb említett Amerikából, a második Romániából kapja áruját, helyisége azonban mindkettőnek Upexinarban van. Ennek a helységnek nagy része az entente birtokában van. Tehát Upexinarban őrségeket állított fel. A Szaloniki elleni első légi támadás után, a román társaság, szerencsétlenségek megelőzése céljából benzinkészletét földalatti üregekben helyezte el. Az angolok ekkor egyszerűen lefoglalták a „Steana Romana”-t és még az igazgatóját is letartóztatták. A román konzul erőlyesen tiltakozott Sarraill tábornoknál az érthetetlen eljárás ellen. A bukaresti lapok kíváncsiak az angol magyarázatra.

Bukarest. Hivatalos kimutatás szerint a német és osztrák-magyar konzorciumok által megvásárolt terményárak átvétele céljából eddig 7805 üres vasúti kocsit ment Romániába, amelyekből 6105 áruval rakottan tért vissza Magyarországra.

A bukaresti lapok jelentik: A közeli időben Ferdinánd bolgár király kezdeményezésére és védnöksége alatt Berlinben egy német-bolgár gazdasági intézetet létesítenek.

Ennek az intézetnek az lenne a feladata, hogy a két ország közötti gazdasági közeledést tökéletesítse.

A román dohánygyedárusítási kezeléség elhatározta, hogy bizottságot küld Bulgáriába négy millió értékű dohány megvétele céljából. A bizottság Xanthéban, Serresben és Kavallában vásárolja a dohánnyt.

Athén. Illetékes helyen alaptalanul jelenti ki azt a híresztelést, mintha Görögország Romániával egyöntetű eljárásról tanácskozna.

Bukarest. A jassy-i egyetemi rektor lemondását a kultuszminiszter elfogadta. Stere néhány hétre külföldre megy.

VAROS ÉS MEGYE

Újabb tárgyalások a gázgyár szerződésének meghosszabbításáról. Arad város törvényhatósági bizottságának ma Kintzig János főispán elnöklésével tartott közgyűlésén napirend előtt Székely János törvényhatósági bizottsági tag kérdést intézett a tanácshoz, hogy miért nem oldja meg véglegesen a gázgyár szerződés kérdését. A kérdés rendezése annál sürgetőbb, mert ez év végén lejár a város szatadalhatározásának joga. Lőcs Rész helyettes polgármester azt válaszolta, hogy a tanács nem hagyta figyelmen kívül annak a rendkívül fontos ügynek előkészítését csak, hogy a törvényhatóság január hónapban, amikor Jegessy Károly dr. tiszti főügyész jelentést tett az év folyamán feléledő és megszűnő

jogokról, azt az utasítást adta a tanácsnak, hogy a villamos szerződés revízióját is haltsa végre. Minthogy a vízművek fejlesztése azok elektrotifikálása nélkül nem lehetséges és az még sürgősebb, mint a gázkérdés, a műszaki bizottság első sorban azt bonyolította le és

áprilisban már tárgyalja is a közgyűlés. Azonban még ennek a hónapnak a folyamán összehívja a műszaki bizottságot és a gárgyár szerződésének meghosszabbítását rövidesen a közgyűlés elé terjeszti.

Sikkasztással vádolt uri fiu.

— Az ezredes fia a haditörvényszék előtt. —

— Távirati tudósítás. —

Nagyvárad, március 8.

A temesvári haditörvényszék sorompói előtt a nagyváradi előkelő társadalomnak egy közismert fiatal tagja: Szoták Aladár joghallgató, a 19-ik tábori tüzérezred tüzestere, Szoták György, a 4-ik honvédgyalogezred ezredesének fia állott, mint vádlott, a sikkasztás vádjával terhelve. A vádirat szerint, mint a nagyváradi csapatkórházhoz beosztott írnok, még az öngyilkossá lett Kappel György főhadnagy parancsnoksága alatt a kórház ápoltak értékeinek és az elhaltak hagyatékának megőrzésével, gondozásával volt megbízva. E közben eltűnt egy csomó pénz és egyéb érték, amelyek tulajdonosának Szoták Árpádot gyanúsították.

Az előkelő származású, intelligens fiatalember hat hónapot töltött a temesvári helyreégi fogházban vizsgálati fogságban és onnan hozták most Nagyváradra.

A haditörvényszék délutáni öt óra után kezdődött főtárgyalásán Pintér huszárszázados elnökölt, a főtárgyalást dr. Popovics János hadbíró főhadnagy vezette, a vádhatóságot Csillag Róbert dr. főhadnagy képviselte, a vádlottat Kelemen Gábor dr. főhadnagy védi. A jegyzőkönyvet dr. Gergely önkéntes tüzérüzedezes vezeti.

Amikor a haditörvényszék az általános kérdésekre hallgatta ki Szoták Árpádot, aki sápadt, roppant ideges és akit alaposan megviselt a hosszú vizsgálati fogság, felolvasták a vádlott előtti vádiratot.

(A vád.)

Szoták Árpád a katonai büntető törvénykönyv 472. §-ában ügöző sikkasztással van vádolva, mert a kórházakban ápoló katonák letétjei és hagyatékai közül, amelyek őrzetére voltak bízva, eltulajdonított 73 koronát, egy arany gyűrűt, remontoir órát, 145 koronát, 3 korona 26 fillért, egy olvasót, orosz pénzeket, érmeket, husz fillért, 1 korona 20 fillért, 3 korona 53 fillért, egy fotográfiát, három arany gyűrűt, 81 fillért, amuletteket és egyéb őrzetére bízott tárgyakat és értékeket.

A főtárgyalás tegnapi egész menete alatt tisztázatlan maradt a kérdés, hogy mi alapon gyanúsították ilyen értékek eltulajdonításával Szoták Árpádot, aki az önhibáján kívül teljesen maradt pénzösszegek megtérítése emén, mintegy ezerháromszáz koronát fizetett társolgálati beosztására.

(Beismerés a botrány félelme miatt.)

Szoták Árpád azt vallja, hogy ő mint segédszolgálatos a csapatkórház irodájában kópiált szolgálati beosztást, ahol Kappel főhadnagy vezetése alatt és felügyelete mellett, a tartalék kórházakban ápoló katonák értékeit és elhaltak hagyatékait kezelte. Amikor Kappel főhadnagy meghalt és a kórházban általában nagy hullámvérést okoztak a Strasser és egyéb ügyek, őt egy napon az államparancsnoksághoz rendelték.

— Azt hiszem — mondja Szoták, — hogy tanácsot fogok kihalgatni. Ahelyett ott

láltam lovag Bialoszkurszky budapesti detektívot, aki közölte velem, hogy sikkasztással gyanúsítanak. Azt mondta, hogy valljak be mindent, akkor legalább elkerülöm azt, hogy szuronyok között vigyem végig a városon, hogy meghurcoljanak. Legfeljebb a kárt kell visszatérítenem. A szüleimre gondoltam, akiknek nem akartam szegényt hozni, rettegtem attól a gondolatától, hogy azon a városon vigyem keresztül szuronyok között, ahol mindenki ismer és bészül: tehát mindent beismerem, amit terhemre róttak. A kártérítés nem bántott. Hiszen fizettek már helyettem a szülőim olyan összegeket, amelyek elvesztésében nem én voltam hibás.

Popovics dr. főtárgyalást vezető hadbíró: Milyen összegek visszatérítéséről beszélsz?

Szoták: Kezeltük mi ott az irodában a katonák pénzeit is. Havonta átlag száz-százhuszezer koronát és megosztott, hogy hasonló katonák között nem a címzettnek kézbesítettem a pénzt. Aki nem volt bészültes, a saját hasznára fordította a tévedést és amikor az igazi címzett jelentkezett, akit közben értesítettek a küldeményről, akkor a hiányt nekem kellett pótolni.

— De miért ismert be akkor olyan büncselekményt, amelyet nem követett el.

Szoták (roppant idegesen): Az isten ne segítsen el erről a helyről, ha én akkori kedélyállapotomban akár azt is be nem ismertem volna... (a hangja sírásba csuklik), hogy az én bészültes apám — rablógyilkos!

(Minden fenekestől felfordult.)

Elmondja aztán még a vádlott, hogy emellett a rengeteg teendő mellett, amely abban az időben a kórházi iroda alkalmazottaira volt bízva, az értékek és pénzek kezelése határozott kérdés volt. A depositókat, készpénzt és egyéb értékeket feldobálták gyakran annak a szekrénynek a tetejére, a melyben a letéteket zárva tartották. Napokig ott hevert minden a szekrény tetején.

Dr. Popovics: És hogy kezelhettek értékeket ilyen könnyelműen?

Szoták: Azt itt az urak nem is tudják elképzelni, milyen állapotok uralkodtak akkor a csapatkórházban. Pláne, amikor megkezdődtek a Strasser-féle díszmenések, akkor minden fenekestől forrott fel.

Kelemen dr. védő: Ezt kérem jegyzőkönyvbe venni.

Csillag dr. főhadnagy: És amikor már Czuczor hadbíró százados ur elé került, akkor miért maradt meg vallomása mellett? Miért nem mondta el, hogy a detektív kényszerítette a vallomásra?

Szoták: Mert a detektív azt mondta, hogy ugyanast mondjam el a hadbíró urnak is, amit neki, akkor nem lesz semmi bajom. Rám, abban az igazán kedélyállapotban, azt a beano-

mást tette az egész, hogy megint csak valami kártérítést akarnak rámozni.

Több kérdés nem lévén a vádlottnak, a főtárgyalást vezető főhadnagy int Szotákra:

— Tessék helyet foglalni! — mondja előzékenyen.

(Detektív, mint mentőtánu.)

Következik lovag Bialoszkurszky Géza államrendőrségi csoportvezető kihallgatása.

Bialoszkurszky lovag a főtárgyalást vezető főhadnagy hadbíró felkutatására elmondja, hogy abban az időben, amikor az államrendőrség mozgóbizottsága a Strasser és egyéb hadseregvezetők dolgában Nagyváradon működött, egy napon Czuczor hadbíró százados, akivel már hosszabb ideig dolgozott együtt, felkérte, hogy jelenjen meg az államparancsnokságnál. Ott aztán azonnal bizták meg, hogy hallgassa ki Szoták Aladárt.

Popovics dr.: És miként irányult a gyanú Szotákra?

Bialoszkurszky lovag: En ebben az ügyben nem végeztem rendőri funkciót. Még előnyomozást sem teljesítettem. Nekem már úgy adták át a vádlottat, befejezett tényként, hogy: Ez az!

— Miként vallotta tanu ur a vádlottat?

— Azt mondtam, hogy saját jól felfogott érdekében vallja meg az igazat, hogy egyéb keletlenlenségtől megóvja magát. Odaadtam neki a jegyzéket az eltűnt tárgyakról és felkértem, jelölje meg azokat a tétteleket, amelyek elvesztésében bűnösnek érzi magát. Szoták tíz perc alatt elkészült az egész vallomásával. A nagyon is ideges vádlott azt a benyomást tette rám, hogy nincs tudatában a vád súlyosságának, meglepően könnyelmű és ha kell, beismerő vallomás árán is szabadulni akar a momentán keletlenlenségektől.

— Szoták azt mondja, hogy lovag ur öt fegyveres őrkkel meghurcolással fenyegette és a kár megtérítését emlegette.

— En nem fenyegettem. Azt mondtam: tegyen töredelmes vallomást, ne tegye ki magát letartóztatással járó keletlenlenségeknek, amelyek elől a kár megtérítése mellett esetleg azonnal szabadulhat, hogy kiküldik a harotérre.

— Emlékszik lovag ur ennek az ügynek bővebb részleteire?

(Fizettek a schreiberok.)

— Abban az időben annyira el voltunk foglalva nagyszabású visszaélések és csalások tüzetes nyomozásával, hogy ennek az ügynek nem tulajdonítottam nagyobb fontosságot. De arra emlékszem, hogy Szotákra már akkor sikerült magát néhány tételről igazolni. Mi, az államrendőrség közegei nem jászunk. Vagyis. Látna a vizsgálat tételességét, többé nem kívántam ebbe az ügybe befolyni, de azt tudom, hogy a gyanúsított idegeskedését látva, figyelmeztettem, hogy ne vállaljon magára olyan büncselekményt, amelyet el nem követett.

Kelemen dr. védő: Amikor az urak est a nagy és mély szennyet erőties késsel felkavarták, nem maradt önkéntelenül is valami lovag ur modorában, ami vallomásra kényszerítette a vádlottat?

Bialoszkurszky lovag: Megvallom: a fellépésem és modorom mindig határozott a gyanúsítottakkal szemben.

Szoták: Múltotassanak figyelembe venni, hogy a lovag ur által törőnt kihallgatásomat megelőzőleg három nappal halt meg az édes anyám...

Bialoszkurszky lovag (közbeszól): Ez igaz... Emlegették a gyászbeszédet kapcsolatban ezzel a kártérítéssel, amelyet Szoták önmányja fizetett a tite helyett.

Popovics dr.: Milyen kártérítéssel volt azó?

Kellemen dr. védő: Amelyet abban az időben a becsületes vezetők a schreiberekkel fizetettek meg! (Bialoszkurszky lovaghoz) Tud lovag ur a Kappel-féle öngyilkosságról és annak körülményeiről? Ahogy tudom, ön ebben az ügyben is nyomozott?

Bialoszkurszky lovag: Igen. Nyomoztam De ez hivatalos titok.

Csillag dr.: Merült-e fel a nyomozás során olyasmi, ami gyanút keltetett volna Kappel főhadnagy iránt?

Bialoszkurszky lovag: Ez is hivatalos titok!

A haditörvényszék az értékek kezelésének módzataira kihallgatja Popovics Gyula tüzérszázadost, aki Kappel György után átvette a csapatkórházban az irodavezetést, de vallomása közben az egész napi tárgyalásban már kimerült katonai ügyész szünetet kért.

Ezzel kapcsolatban a védő a tárgyalás elhalasztását kérte és így a főtárgyalást vezető hadbíró esti nyolc óra után a főtárgyalás folytatását ma reggeli fél nyolc órára halasztotta.

Amerikai képviselők a békéért.

(A washingtoni parlament állástoglalása).

Teljesírt tudósítás.

Washington, március 8.

Washington. A kongresszus képviselőinek körében a fegyveres hajók kérdése körül uralkodó zavar mellett a főfigyelem most Bryan lépéseire irányul. Painlay képviselő tiszteletére reggelit adott, amelyre a kongresszusnak körülbelül husz tagját hívták meg, akiknek leg többje határozott pártolója a fegyverkezelt határozati javaslatnak. A képviselőház házszabály-bizottsága megegyezett, hogy kedden másfélórát vitát enged arról, vajjon elfogadjassék-e az a javaslat, amely a Mac Lemore-javaslatról való vitát négy órára engedi kiterjeszteni. Ha a ház a javaslatot elfogadja, akkor a négy óra elteltével javasolni fogják a vita berekesztését és Mac Lemore javaslatának a ház asztalára való tételét. A republikánusok, hír szerint, minden házszabály-javaslat ellen fognak szavazni, a miként most is fellépnek minden ellen, ami gátolja a vita szabadságát. Mann, a republikánusok vezére, a házban bejelentette, hogy a kérdés a házban szóba kerüljön. A ház saját tetszését nyilvánította, amikor Mann támadta azokat az amerikaiakat, akik az országot fegyveres hajón való utazás által háboruba sodorhatják. R-mélem, — ugymond — hogy a polgártársainknak nem kell majd harcban állniuk azért, mert egyik-másik bolond ember bonyodalmakba kever bennünket oly módon, hogy megfizettve, fegyveres hajóra száll és kiteszi magát a pusztulás veszedelemének. — Mac Lemore javaslatának tartalmáról eddig nem érkezett hír.

Washington. A képviselőház 256 szóval 160 ellen elhatározta, hogy a tengeralattjárókról szóló vitát szűk keretek közé szorítja. A Reuter ügynökség ehhez azt a megjegyzést tette,

hogy a Ház e szerint az elnök tengeralattjáró-politikáját támogatja.

Genf. Newyorkból jelentik a párisi Journal-nak: Bryan megérkezése még jobban ki fogja élesíteni az Egyesült-Államok politikai válságát. Bryan energikus agitációt fog indítani, hogy az amerikaiak ne utazzanak a hadviselő államok semmiféle hajóján. Bryan Brooklynban nagy gyűlést fog tartani.

Torpedókat lőnek ki a Zeppelinek.

— A levegőharc új tegyvere. — Tizenhárom halott a legutóbbi bombázásnál. —

Londoni tudósítás.

Newyork—Berlin, március 8.

A Newyork Sun-ban Macmehen, az Egyesült Államok aviatikai társaságának elnöke az írja, hogy a repülőgépek nem veszedelemes ellentélei a kormányozható léghajóknak. Ejjel eddig jóformán minden védekezés lehetetlen a Zeppelinek ellen, de Anglia nemsokára nappal sem lesz többé biztonságban a Zeppelinektől, a melyek telelmetesen tejjődnek. A bombák idejének vége lesz és már nemsokára légi torpedókat fognak forgalomba hozni. A légi torpedónak egy kezdetleges példányát az utolsó Zeppelin-támadás után megtalálták Angliában. Ilyen légi torpedókkal, melyeket 5000 méter magasságból bocsáthatnak le, könnyen megtámadhatják a dreadnoughtokat, a tengeri bázisokat és muniócs raktárakat is. Kétségtelen, hogy néhány év múlva a németek egész ilyen légi flottákat fognak kiállítani, melyek csatába bocsátkozhatnak a tengeri flottákkal és nemcsak Newyorkot pusztíthatják el, hanem Amerika szívében fekvő városokat is.

London. A hadügyminisztérium közli, hogy a német léghajók a március 5-ről 6-ra virradó éjjel végrehajtott támadás alkalmával 90 bombát dobtak le a miot utólag kiderült, kizárólag a vidéki kerületek fölött repültek, a minek kétségtelenül az a magyarázata, hogy a Zeppelinek a viharos időben nem tudták, merre járnak a hamar meg akartak szabadulni bombáiktól, hogy még az éjszaka sötétségében elmenekülhessenek. Semmiféle katonai természetű kárt nem okoztak és csupán polgárokat találtak a bombák. Egy férfi, a kiről korábbi jelentés mint sebesültől emlékezett meg, azóta meghalt, úgy, hogy összesen tizenhárom a halottak száma.

Berlin. A legutóbbi német léghajótámadás egy helyre koncentráta főképen az ottani zivát és ezért minden kár egy városra szorítkozik. A hőcsés a támadás idején oly sűrű volt, hogy a Zeppelinek vakító fénysugarat kellett kilővelnie, hogy utját megtalálja. Az angol lapok természetesen a szokásos módon becsülik le az okozott károkat, de egyúttal a levegővédelmi minisztériumot hathatósabb munkára szólítják fel.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

HIREK.

LEGÜJABB.

Erekezett reggel 3 órakor.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti Párisból: A francia kormány csupán a legnagyobb szigorral tudja a közvéleményt főkön tartani. A cenzura szigorúsága felülmúl minden eddigti. A statáriális eljárással legutóbb Párisban kétféle embert büntettek meg pénzbürséggel és börtönnel rémhírek terjesztéséért.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti New-Yorkból: A szenátus 276 szavazattal negyvenhárom ellenében elhalasztotta annak a javaslatnak tárgyalását, amely az amerikaiakat figyelmezteti a felfegyverzett hajók veszedelemére a felhívja őket, hogy tartózkodjanak az ezen való utazástól.

Becs. Ideérkezett jelentések szerint az amerikai kormány újabban megtagadta az utazások kiállítását olyan amerikaiaknak, akik háborús országokba akartak utazni olyan megoklással, hogy ilyen utazásokat amerikai polgároknak csak a legszükségesebb esetekben, személyes okok alapján engednek meg. Ezen rendelkezés ellenében áll Wilson eddigi állástoglalásával.

Lugano. A Stetani ügynökség jelenti: Cadorna Bertotti tabornokot, Durazzo védemezőjét esmozdította állásától.

Kopenhága. Római jelentés szerint az olasz flottaparancsnoksághoz angol parancsnokságot is osztottak be. Ezen parancsnokság az albán harctérre van szánva.

Stockholm. A pétervári lapok szerint az orosz-japán közelodés újabb előhaladást tett. Megokolt az a remény, hogy legközelebb szoros szövetség jön létre. Oroszország állítólag nagy engedményeket tett Japánnak.

— Ferdinánd cár Magyarországon. Becs. jelentik: Ferdinánd bolgár király ma délelőtt Schönbrunnban meglátogatta királyunkat, délután magyarországi birtokaira utazott.

— Kitüntetés. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartása elismerésül Amigó Andor 33. gyalogezredbeli önkéntes szakaszvezetőnek a másodosztályú ezüst vitézségi érmet adta.

— Új udvari tanácsos. A király dr. Kohn Sámuelnek, a pesti izraelita hitközség főrabijának, a hitéletben, valamint a köznevelés és tudomány terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— A Möwe parancsnokának kitüntetése. Magdeburgból jelentik: A császár a főhadiszálláson fogadta Dohna-Schietzen várgróf korvettkapitányt, a Möwe parancsnokát s személyesen nyújtotta át neki a Pour le mérite rendjelet.

— **Küldetett királyi herceg.** Bécsből jelentik: A királyi Ildós párnai hercegnek a vas-koronarend harmadik osztályát adományozta a hadiértelménnyel.

— **A város tűzfaja.** Ma délután járt le a kétezer vagon városi tűzfaja szállítására kiírt versenytárgyalás határideje. Nyolc ajánlat érkezett be, amelyeket a gazdasági szék jövő héten tartandó ülésén bontanak fel.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Arad város tb. főjegyzőjét, Zubor Andort és annak nejét, Elma leánykájuknak halálával. A bájos gyermek elhunyt, mint a virágzál hervadt el és csöppnyi terjedelmű életét, amely szüleinek, nagyszüleinek és dédszüleinek gyönyörűsége volt, négy és fél éves korában fejezte be. Csütörtök délután három órakor temetik a Szent Antal-utcai házból.

— **Az okos törökök.** Az Echo harctéri tudósítója tanuja volt annak a jelenetnek, amikor Liman von Sanders tábornok barátságos beszélgetést folytatott egy magasállású török politikussal. A politikus dícsérettel és elragadtatással nyilatkozott a német faj kiválóságáról, majd így szólt:

— A németek sokkal hatalmasabbak nálunk, azonban el kell ismernie a tábornok urnak, hogy mi törökök mégis okosabbak vagyunk.

A tábornok esodálkozva nézett a politikusra.

— Mi bizonyosságot is szolgáltatunk az okosságunkról, — folytatta mosolyogva a török ur — mikor a németeket választottuk szövetségeseinknek.

A tábornok természetesen kénytelen volt igazat adni neki.

— **Játékkártya-inség Oroszországban.** A „Kölnische Zeitung“-nak írják az orosz hámról: A moszkvai lapok tele voltak panaszszal amiatt, hogy milyen nehéz játékkártyához jutni. A kártyamonopólium a „Mária császárné alapítványa“ kezében van, amelynek szervezete a háború alatt szinte csődöt mondott. A sok panaszra végre az intézőség az árueletet átengedte a postahivataloknak, amelyek nagyon szívesen vállalták a megbízást, mert amióta a postán kártyázni lehet, a máskor türelmetlen publikum óraszámra is zugokódás nélkül várakozik, amikor rákérül a sor.

— **Harminc százalék víz.** A rendőrség már napok óta figyelte a Simonffy-utca 7. számú házat, mert arról értesült, hogy annak udvarán Samu Lipót a hatóság ellenőrzését elkerülve tejkereskedést folytat. Moldován Odón rendőrhadnagy ma délután Hecht Arnold dr. tiszteletbeli főorvossal éppen akkor jelent meg az említett helyen, amikor száznyolcvan liter tejet szállítottak be az udvarra. A tejet megvizsgálták és a főorvos kijelentése szerint harminc százalék erejéig vízzel volt. Samu azt állítja, hogy az a hetven család, akit ő ellát egyetlen egy ízben sem panaszkodott, a tejre, mert a tej sosem romlott meg, az tisztán van kezelve. A rendőrség azonban, amely a kereskedő ellen már tejhamisítás miatt régebben eljárást folytatott és akit a tanács meg is büntetett, a tejet elkobozta, a kihágási bíróságnál elnöke feljelentést tett.

— **A négyéves férfiu.** Egyik német orvosi lapban Obmann dr. a meiningeni György herceg kórház egy különös koraéréségi esetről számol be. Egy akut betegség miatt a kórházba bezáratott, még nem is négy éves, G. Róbertnek teljesen normális szétíró és testvérei vannak. Apja, mint népfőlkész a harctéren van. Egy éves koráig teljesen rendesen, minden abnormalitás nélkül fejlődött a gyermek.

Attól kezdve egészen különös dolgokat észleltek a szülők a fiun. Ereje rohamosan nőtt, izmai erősen fejlődtek, hana mély lett és minden tekintetben megfértasodott. Három éves korában már nem akart a gyerekekkel játszani, annál inkább forgolódott a felnőttek körül. A gazdaságban is nagyon szeretett segédkezni, első sorban a tehenek körül. Igen haragos természetű volt és ha feldühösítették, alig lehetett vele bírni. Amint beteg az ágyban fekszik, olyan hatást tesz az orvosra, mint egy a nővésben ványa maradt térbe. 121 centiméter hosszú és 34 kiló a súlya. Erejét jellemzi, hogy egy tíz kilós súlyt könnyen felemel és 13 kilós gyermeket karján hordoz. Elaktatásához annyi alufőszer kellett, mint amennyire egy felnőtt embernek van szüksége. További fejlődését állandóan orvosilag megfigyelik. Az orvosi tudomány számára megbecsülhetetlen tanulmány ez a négy esztendő gyermek-férji.

— **Előléptetés.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király Kara István 29. gyalogezredbeli a K. u. K. Heeresbához beosztott zászlóst tartalékos hadnagygyá előléptette.

— **A vak katonáknak.** Halász István gáti lakos tíz koronát, Weiszberger Emilia Honctöről öt koronát küldött a vak katonák részére. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala a pénzt rendeltetési helyére juttatta.

— **Papírdrágaság és lóvonatjegy.** Ki hitte volna, hogy a háború az elhasznált lóvonatjegy számára újabb rendeltetést teremt. Pedig így van. Az utas kezében ellenőrzés szempontjából szorongatott apró papíros darabot — újabban — csomagolásra használják, amint ezt az a rossz máju ember aki a hentesnél májast szokott vásárolni, elmondta. A májás ember előadása a következő:

Egy elegánsan öltözött rövid szoknyát, magas betétes cipőt és félrekapott kalapot viselő csinos hölgy állt be a henteshez és így szól:

— Mibe kerül a safaládé?

— 24 fillér.

— Tessék egy darabot becsomagolni.

— Még be is csomagoljam ezt a osekélységet? Hiszen olyan drága a papíros. Talán akad a Nagyságos asszonynál egy kis papír, amibe befér?

A vásárló nő most az erszényébe nyul és rövid keresés után átad egy gyűrött lóvonat jegyet a hentesnek, aki — mintha ez a legtermészetesebb dolog lenne a világon — a csomagoláshoz lát. A hölgy mosolyog és végül még kedélyesen megjegyzi:

— Tessék ám ügyelni, nehogy a kalauz által becsipett lyukon kicsusszék...

— **A papírárok emelkedése.** Magyarországon épp úgy, mint Ausztriában rohamosan emelkednek a papírárok, miután egyrészt kevés és drága a nyersanyag, másrészt pedig a ágyrak mesterségesen visszafartják a maguk készleteit, hogy így áremelkedést provokáljanak. Jellemző, hogy Németországban is hasonlóan felazóklik az árak és legutóbb is 15—25 százalékos áremelés történt. Ennek a drágulásnak az a közvetlen oka, hogy a svéd kormány a papír és cellulose kivitelét tiltotta és noha ez az intézkedés elsősorban Anglia ellen irányult, közvetve Németországot is károsan érinti.

— **A legkittünőbb háztartási eszköz,** az Aerowash légnymásu mosógép, ára 24—korona, melynek kezelését ma és minden csütörtökön délután négy órakor díjtalanul mutatja be a magyarországi egyedüli eladó: Magyar Ferenc, Arad Zrínyi-utca 6. sz. 281.

— **Gyermek-kocsik,** gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— **Papírárukból nagy engedményt** nyújt viszonteladónak Kerpel papírnagykereskedése. 193

A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

Alispáni rendelet a kormányrendelet ellen.

(Igasság és hatalom küzdeleme.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Szabadka, március 8.

Furcsa harc van most folyamatban a Haditermény Részvénytársaság és Bácsbodrogi vármegye alispánja között. Az alispán a múlt év őszén, nem sokkal az aratás után rendeletet küldött valamennyi községi előljárósnak, hogy írják össze, hogy a közlelmezés ellátására mennyi gabonára van szükségük és ezt vásárolják meg addig, amíg a miniszteri rendelet megengedi. A községek siettek is megvásárolni a szükséges minimális mennyiséget. Előttük voltak az 1914. év tapasztalatai. 1914-ben azt történt, hogy például Csantavérről elvitték a gabonát és Csantavér aztán a maga szükségletét hosszú utánjárás, nagy késedelmeskedés, zsák és egyéb díjak lefizetése után a hetedik vármegyéből kapta meg. Ezt akarták elkerülni a bácskai községek és 39 és 38 koronás maximális áron megvették a gabonát, amelyre a községi lakosságnak szüksége volt a közlelmezéssel ki is fizették. Minthogy a szegény talusi család nem egyszerre, hanem kis tételekben viszi el a lisztjét, a megvett gabonát a malmok és mások raktárában helyezték el.

Jött azonban új rendelet. Mindenki tartozott bejelenteni a birtokában lévő készleteket. Bejelentették tehát azt a gabonát is, amelyet a községek a közlelmezés céljára szereztek be és őriztek. A Haditermény Részvénytársaság erre erőlyes leiratot intézett a malmokhoz és ebben tiltotta őket, hogy a közlelmezés ellátására beraktározzák a községek által megvett és kifizetett gabonából egy szemernyit is kiadjanak, mert ezt a gabonát a Haditermény R.-T. lefoglalja és a községeknek a közlelmezést kielégítésére 6 ad gabonát. A célja ennek a rendelkezésnek az, hogy nyomorgó zsellér a maga nyolotagu családja részére kap ugyan hosszú inatancia után lisztet a Haditermény jóvoltából, de a gabonát valahonnan Bergengóciából hozza és fizetnek érte szállítási és zsakkölcsődiját, a Haditerménynek jutalékot, összesen valami 40 koronát, ellenben abból a faluból, ahol ez a nyomorgó zsellér lakik, elviszik a 38 koronás búzát másfelé... Egy olyan községnek, amelynek 700 métermázsa a lisztszükséglete, így 2000—3000 korona vesztesége van azon, hogy a lakosság ellátásába a mindenektőlott urakodó Haditermény R.-T. beleavatkozott.

A Haditermény R.-T. vezedelmes rendelete ellen Scuitéty Ferenc, Bácsmegye alispánja ellenrendelést adott ki. Ebben megtiltja, hogy a közlelmezés céljára vásárolt gabonából

bármint is kiadjanak a Haditermék R.T.-nak. Így áll most a helyzet: egyelőre nem lehet tudni, hogy az érdekes harcban kié lesz a győzelem. Az alispán győz-e, akinek igaz van, vagy a Haditermék, akié a hatalom?

SPORT.

+ Franciaországban nem lesz lövészverseny. Addig húzódott halasztódott a döntés, míg végére egészen bizonyossá vált, hogy a francia versenytér az idén zárva maradnak. A menedzserigazgatóságoknak Jean Depuy elnöklésével tartott értekezlete a minap kimondotta, hogy bármily súlyosan érinti is ez a francia tenyészőket és tulajdonosokat, az 1916. esztendőben lehetetlen akármiféle lövészverseny vagy ügyvezetési tenyészpróba megtartása. A francia sportmanok kárpótolhatják magukat az olasz szövetségeseinél, aki legalább kiírta a versenyeket, de megtartani alighanem csak úgy fogja, mint a szavát.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Aranyak a mérlegben. Nagykanizsáról írják, hogy a Délzalai takarékpénztár most megjelent mérlege nagy feltűnést keltett. A mérleg nagy aranykészletéről tesz híradást. Az év elején 848 darab 10 frankos és 1448 darab cs. és kir. arany volt az intézet birtokában, a melyeket nem szállítottak be a jegybankba, holott ennek éppen Kanizsán is van telepe. A mérlegből az is kitűnik, hogy évi nyereségjutalék címén az igazgatóság tagjai szintén arányban kapták a jutalékokat, 58 darab 18 frankos és 15 darab cs. és kir. arany került így felosztásra.

= Oroszjárás egy pénzügyintézetben. Bártfáról jelentik, hogy az ottani Gazdasági Kereskedelmi és Iparbank Rt. most megjelent mérlegében jelenti, hogy az oroszok 1914. évi decemberi betörésük alkalmával főként reáumyokban, kirakat- és ablaküvegekben mintegy kétezer korona kárt okoztak.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1916. évi március 9-én.

B. Sándor.

B. Sándor.

Szibill.

Operette 3 felvonásban.

Kazdeta este 8 órákor.

Felolvasó szöveg:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Limbek János és fia első m. kir. szob. érekepes gyára és tetetés rendező vállalata.

Zubor Andor és neje Verzar Margit, gyermekük Zita, úgy airoítottak és számos rokonok nevében mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett leányuk, illetve testvére, unokájuk, dédunokájuk és rokonuk

ELMA,

folvó hó 8-án reggel fél hat órákor, négy és fél éves korában hirtelen elhunyt.

A kedves halott hült tetemét 1. hó 9-én d. u. 3 órákor fogjuk a Szent-Antal-utcai házból a felelő temetőben levő családi sírboltban elhelyezni.

A szentmise áldozatot folvó hó 20-án d. e. 9 órákor a főújszatelendő minoritá-tyák aradi templomában mutatjuk be az Eggek urának.

Béke szálljon sokat szenvedett posaira!

Arad, 1916. március 8.

ösv. Zubor Gvuláné Tolnay Gabriella, Verzar István és neje rétháti Kövér Szilárdka, nagyszülői. retháti Kövér Ferenc és neje Govrik Ilona, ded-etyja és dedanyja. Dr. Zubor Imre, Zubor Blia Perlaky Gáborne, Zubor Blanka Horváth Jánosné, Verzar Ilonka, nagybátyja és nagynénjei.

* Az ezen sorok alatt közöltéket nem vállalunk felelősséget.

Rózsaburgonya,
Házi-szappan,
Zöldsfő,
Vöröshagyma,
Zsir, szalonna

kapható (waggontételenként elő-nyös árajánlat)

Kalmár Endre

cégnél

Arad, Árpád-tér 5. szám.
Városi és megyetelefon 670.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, Aradon a Lázár Vilmos-utczában (Földes palota) egy a mai kor kívánalmának minden tekintetben megfelelő

cipész-üzletet
nyitottunk,

hol a legmodernebb férfi-, női cipőket készítünk. Szakiasmeretünk arra bátorít, hogy a n. é. rendeléseinket legyőzsen kielő-gíthetjük.

Cipő felsőrész előkészítése és javítá-sok pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk kitűnő tiszteltetl.

Stefán és Virág.

Használt ólom

megvételre keresztek.

Cím a kiadóhivatalban.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-plőtőszerek helyes megválasztásá-ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőzőse. Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1.80 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy té-gely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcopera. Lehalet finomsága. Öröm, fehér, rózsaszín és testszí-nekben. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, ibolya, Loin du bal orgona, piros ró-zsa, Serail. Üvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél. 1848

Rozsnyay Máttyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

A szájüreg desinfectálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacilluszok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendki-vüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sohasem nélkülözhető a Formodor tabletta.

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyarunk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem bolyk! A szájüreget desinfectálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcelán-szelencének 60 fillér.

Féjkorpát

leggyőzelebban megszűnteti

az eddig egyedül ily szer, a vi-lághírű „Krovil” korpa-kenőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Fant. szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára.

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházával szemben.)

Apró hirdetések.

LAKÁST KERESNEK.

Keresek bérbe

azonnalra 3 szobás kisebb magán-házat, lehetőleg a központ közelében. Ajánlatok „Magánház” jel-igére a kiadóba kéretnek. 1328

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6—7. szám alatt. 1851

3 szoba

fűdősobával, május 1-re és mű-hegynek vagy raktárnak alkalmas helyiség azonnalra kiadó Lovard-utca 17. Attila-tér sarok. 1008

Május 1-re

2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel és kerttel kiadó Demeter-utca 35. Bővebbet Piskóta-gyár, aróf Tisza István-ut 28. 1340

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellékhelyiségekkel, Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél. 844

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Jó hang

planinót vagy zongorát bérelnék. Fischer, Kossuth-u. 18. 191

Egy

jókarban lévő alacsony ülő gyermekocsi, esetleg sátorral meg-vételre kerestetik. Cim a kiadó-ban. 1352

Egy kisebb

Wertheim-szekrény olcsón el-adó. Cim a kiadóban. 1304

Tisztított liba és osztrák

egészben, vagy részekben, továbbá tepertő és sült, valamint nyers máj kapható Fülöp kóser vendég-lőjében, Deák Ferenc-utca 40. 1298

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak borosjenői és apátfalvai kertészeteiben a legjobb minőségű, fajtisza, erős példányú, alacsony és magas törzsű rózsafák, különbözö gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadtatnak ACSEV. külön birtok-kezeléségnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1086

Új butorhitel

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 913

Veszek

a legmagasabb árban uraktól leve-tett férfi ruhát, mindenféle egyen-ruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 70 fillér. Geoha patent sámfá párja 3 kor. Cipőtöze, Andrassy-tér 22. 181

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

KÜLÖNFÉLE.

Igás

szekérrel fuvarozást ellágoz. Te-lefon 747. 1224

Helacit.

A legértelmesebb arcszépítő és finomító. Izadó, fényes, zsíros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotrát öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az at-kák pár nap alatt elmúlnak. Ara 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezappan és vegyészeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használ-juk. 12

Menthol sósborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erő-sítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőt-lenítő, és fájdalomcsillapító házszer. Ara 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Felhívom a burgonya nagy-kereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai foglaltáboro-kat, katonai élelmezési raktárakat, hawaggonátelenkéntjő, egészséges

ételburgonyát,

savanyu káposztát és diót

múltányos árban, magyar feladó állomásról, vagy 3 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugy-szintén vöröshagymát, sertés-sírt, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyá-ro-sok és hízaladók figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízaló burgonyát is szállítok és a szál-lítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyér-denről közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken élő hal kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöztetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 871

Rum — likör

essentiák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját véd-iegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez ele-gendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

árnygynökségénél, Arad. Isolatn 592

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-fusz-baci-lust. A XX. század legmegbiz-hatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem vesz-deelmes, tehát mindenütt elhelyez-hető.

A patkány- és egérintő-fusz bacilus árai:

1 kis adag 2—300 patkány ki-irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-irtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratorium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10—45. 2211

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vessz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vessz és elad

Losoncz Lajos

órás és ékszerész tüzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Eltűnt kato-náink felku-tatása iránt

Svájceba-, Hollandiába-, Wienbe-, vagy pedig

Közvetlen Oroszországba

a Mária Feodorowna orosz főher-cegnő védnöksége alatt álló Orosz-orzági Központi Hadifogoly Tudó-sító Hivatalhoz eltűnt katonáink és magukról életjelt nem adó hadi-foglyaik sorsa iránt levelet ír a Nagy Lajos hatóságilag engedélye-zett gépiróirodájára Debreczen, Csapó-utca 19. Fennáll 16. év óta. Kér-jen ingyen tájékoztatást. Válasz-bélyeg küldendő! A levél így cím-szendő.

Nagy Lajos

irodájának Debreczen, Csapó-utca 19. sz.

Vöröshagyma, fokhagyma, dug-hagyma, hagymamag, zöldcségaru

kisobb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok eladóak

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

328

URÁNIA SZINHÁZ.

Csütörtökön és pénteken

Rajnai, Gombaszögi, Haraszty film:

A tisztí kardbojt.

Háborus dráma 3 részben.

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és esztét. amalgamból és a fog minével azonos porcelánból. z

FOG- koronák, hídak, egész fogcsorok szájpadlás nélkül aranyból, platina-ból vagy porcelánból. z

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogcsorok átalakítása, valamint javítása. z

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely 160 alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelek.

Telefon 10-11. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„W. E. M.”

ott leszek pontosan. 1860

„Trió”-nak

levele van a kiadóhivatalban. 1861

„Ibolya”-nak

levele van, kérem átvenni. 1862

„Műasszony örökhé”

levele van a kiadóhivatalban, kérem átvenni. 1859

Videki

fiatalember megismerkedni óhajt tisztességes szándékból önálló úrnővel, akivel szórakozás céljából találkozhatna és kit elkísérne színházba, moziba. Levelet ismerkedés helyével és idejével megjelölve „Csere” jellegre a kiadóba kér. 1850

Jószivű fiatalember

ismerettség hiányában megismerkedne foglalkozással bíró, szolid leánnyal. Diskrécióról feltétlen biztosítom. Komoly és csak pontos címmel ellátott leveleket „Mérnök” jellegre kiadóba kérek. 1850

„Szép publi.”

Levél van a kiadóhivatalban. 1858

„Hübsche Schöne”

levele van. 1868

ALKALMAZÁST NYER.

Mozdonyvezetőt

azonnali belépésre keres Dósi cég üzemvezetősége. Bél. Irásteli ajánlatok fizetési igények megjelölésével fenti címre küldendők, a gyors elintézés és közvetlenség érdekében azonban személyes bemutatkozás Bokaszebből állomáson ajánlatos. 1847

Tisztviselői étkező

részére keresünk elsőrangú főszakácsot. Csakis olyanok jelentkezzenek a Neuman-gyár kapusánál, akiknek úri háztól éves bizonyítványuk van. 1854

Ugyes mindenek

20-25 éves, lehetőleg árva, ki jól főz, a szobaleányi teendőket is érti, magános nőhöz Budapestre felvétetik. Jelelkezhet d. u. 4-6 óráig Csiky Gergely-utca 10. szám. 191

Fiatal segéd,

lehet úri vagy női divat szakmából, felvétetik Neumann M. ruhatelepén Arad. 1848

ALKALMAZÁST KERES.

Könyvelő

magyar levelezéssel, gépirással, megbízható, önálló munkaszer, azonnalra állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1858

Gazdaságban

raktárnoki vagy kulcsári állást keres hadmentes egyén, beszél 5 nyelvet. Cím a kiadóban. 1835

Gyakorlott,

önálló munkakör betöltésére alkalmas józanéletű, szorgalmas írónok, ügyvéd vagy közjegyzői irodában alkalmazást keres. Csak magyarul beszél. Cím a kiadóhivatalban. 1258

Hadmentes fiatalember

sörraktárban vagy ehhez hasonló raktárnoki állást keres március 15-re. Cím Németh Gyula Szabadság, házszám 845. 1828

INGATLAN.

Eladó

Kovácsin egy 5 holdas szőlő, gyönyörű kilátással, kut kitűnő ivóvízzel, kolna, új prés, hordók, minden hozzávalóval, különösen a portmentes levegőért betegnek igen ajánlatos. Bővebbet Csiky Gergely-utca 5., özv. Voigt Hermanné. 1806

Görmön

a 628. sz. tjkvben A. I. 3. sor alatt foglalt ingatlanságnak Oláh József jutalékát képező mintegy 25 magyar hold szántó azonnal hasznosításra adatik. Felvilágosítást ad: Gömör Sámuel zárgondnok, Pankota. 1848

ÜZLETEK.

Eladó

Pécska-ut 6. szám alatt jóforgalmu vendéglő, vendégszobákkal együtt. 1832

Meghívás.

A „Hungária” Aradi Pamutárugyár R. T.

Aradon, 1916. évi március hó 23-ik napján
délután 3 órakor az Aradmegyei Takarékpénztár üléstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

A szelvényekkel ellátott részvények 1916. évi március hó 20-án déli 12 óráig az Aradmegyei Takarékpénziárnál helyezendők letétbe.

Napirend:

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítése végett.
2. Az igazgatóság jelentése és indítványa az 1912. évi december hó 22-iki közgyűlésen elhatározott részvénytőke fel-emelésének fogantatása, határozathozatal a részvénytőkének 2.200.000 koronáról 4.400.000 koronára leendő felemelése és a végett 4400 darab 500 K. n. é. újabb részvény kibocsátása és a részvényjegyzési határidő és feltételek megállapítása tárgyában.
3. A 2. pont feletti határozattal kapcsolatban az alapszabályok 5., 17., 19. és 20. ik §§-ainak módosítása.
4. Az igazgatóság felhatalmazása arra nézve, hogy az alapszabály módosításokon és illetve a közgyűlés határozatán szükség esetre a bíróság által kívánt módosításokat, vagy pótlásokat meglehesse az elhatározott tőkefelemelés bírósági jóváhagyásának érdekében.
5. Két igazgatósági tag választása az 1917-1918. üzleti év lejártáig.

Arad, 1916. évi március hó 6-án.

1855

Az Igazgatóság.